

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ความเจริญก้าวหน้าของมนุษยชาติ จากความเป็นอยู่ในยุคแรกจนได้พัฒนามามีอารยธรรมนั้น เป็นผลมาจากการศึกษาโดยแท้ ดังนั้น การศึกษาจึงมีบทบาทสำคัญช่วยในการวางรากฐานของชาติ ถายทอดค่านิยม ทัศนคติ วัฒนธรรม และประเพณีของชาติด้วยการจัดการศึกษาจึงมีจุดมุ่งหมายเพื่อส่งเสริมให้นักเรียนเป็นมนุษยชาติที่ดี มีความซื่อสัตย์ สุจริต มีศีลธรรม เป็นพลเมืองดี ให้นักเรียนรู้จักใช้ความคิดเห็นและสติปัญญาให้เป็นประโยชน์ และให้มีสุขภาพอนามัยที่ดี² จะเห็นว่า การศึกษามุ่งที่จะให้ทุกคนได้มีชีวิตอย่างผาสุกในสังคม และให้สังคมอันเป็นส่วนรวมได้เจริญรุ่งเรืองก้าวหน้าขึ้น³ อีกทั้งส่งเสริมให้เยาวชนมีจริยธรรมอันดีงาม มีความรับผิดชอบ มีพลานามัยที่สมบูรณ์ พลศึกษา (Physical Education) เป็นวิชาที่สำคัญมากแขนงหนึ่ง ก่อให้เกิดความสมบูรณ์แข็งแรงทั้งทางร่างกายและจิตใจ มีความสำคัญและจำเป็นต่อชีวิตประจำวันของมนุษย์⁴ ซึ่ง

¹ วิทยุ โสธร, หลักการศึกษ, พิมพ์ครั้งที่ 1 (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์สุภา, 2521), หน้า 21-32.

² ป่วย อังภากรณ์, "การศึกษา," ประมวลบทความการวางแผนการศึกษา อดันต์ปีที่ 13 (พระนคร : สำนักวางแผนการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ, 2511), หน้า 12.

³ เตโช สวานานนท์, จิตวิทยาสำหรับครู-ผู้ปกครอง, พิมพ์ครั้งที่ 4 แกไขเพิ่มเติมและปรับปรุง (พระนคร : โอเคียนสโตร์, 2514), หน้า 1-2.

⁴ สมคิด ชิตประสงค์, หลักการสอนพลศึกษา, พิมพ์ครั้งที่ 2 (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, 2521), หน้า 1.

บุชเชอร์ (Bucher) ได้กล่าวว่า พลศึกษาเป็นการศึกษาแขนงหนึ่ง ซึ่งก่อให้เกิดการพัฒนาทางกาย จิตใจ อารมณ์ และสังคม โดยใช้กิจกรรมต่าง ๆ ซึ่งได้รับการเลือกเฟ้นแล้ว เป็นสื่อที่จะนำไปสู่จุดมุ่งหมายที่ใค้วางไว้¹

นอกจากนั้น แนช (Nash) กล่าวไว้ว่า พลศึกษาเป็นการศึกษาแขนงหนึ่งในขบวนการศึกษาทั้งหมด เป็นการศึกษาที่ใช้กิจกรรมเป็นสื่อ เพื่อให้เกิดการพัฒนาทางกาย ทางประสาท ทางสติปัญญา ทางอารมณ์² และวรศักดิ์ เพียรชอบ ได้กล่าวว่า การพลศึกษาเป็นการศึกษาแขนงหนึ่ง ซึ่งวัตถุประสงค์และความมุ่งหมายเช่นเดียวกับการศึกษาอย่างอื่น คือ เป็นวิชาที่ส่งเสริมให้นักเรียนได้พัฒนาทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และสังคม³ และยังเห็นควยว่าวิชาพลศึกษาที่อยู่ภายใต้การจัดสอน การควบคุมดูแลอย่างถูกต้อง จะช่วยให้มีการพัฒนาทางจิตใจเป็นอย่างดี ดังคำกล่าวที่ว่า "จิตใจที่ผ่องใสจะอยู่ในเรือนร่างที่สมบูรณ์" (Mens Sana in Corpore Sano) ซึ่งเป็นที่ยอมรับตั้งแต่สมัยกรีกโบราณแล้ว⁴ อีกทั้งนักพลศึกษามักจะพูดกันอยู่เสมอว่า พลศึกษาจะช่วยให้บุคคลเกิดการพัฒนาคุณลักษณะประจำตัวทำให้การปรับตัวทางสังคมได้ดีขึ้น⁵ ก็แสดงว่าบุคคลที่เรียนพลศึกษาจะมีความนึกคิดเกี่ยวกับตนเองไปในทางที่ดีด้วย ซึ่งคำว่า ความนึกคิดเกี่ยวกับตนเองนี้

¹Charles A. Bucher, Foundations of Physical Education (Saint Louis : The C.V. Mosby Co., 1968), p. 21.

²Jay B. Nash, Physical Education : Interpretation Objectives (New York : A.S. Warms and Co., 1948), p. 32.

³วรศักดิ์ เพียรชอบ, วารสารพลศึกษา 1 (มิถุนายน, 2512) : 10.

⁴วรศักดิ์ เพียรชอบ, "พลศึกษากับการพัฒนาทางด้านจิตใจ," วารสารพลศึกษา สุขศึกษา และสันทนาการ 4 (มกราคม, 2521) : 33.

⁵ประพัฒน์ ลักษณะพิสุทธิ, "พลศึกษาช่วยปลูกฝังน้ำใจนักกีฬาได้จริงหรือ," วารสารสุขศึกษา พลศึกษา และสันทนาการ (มกราคม 2521) : 35.

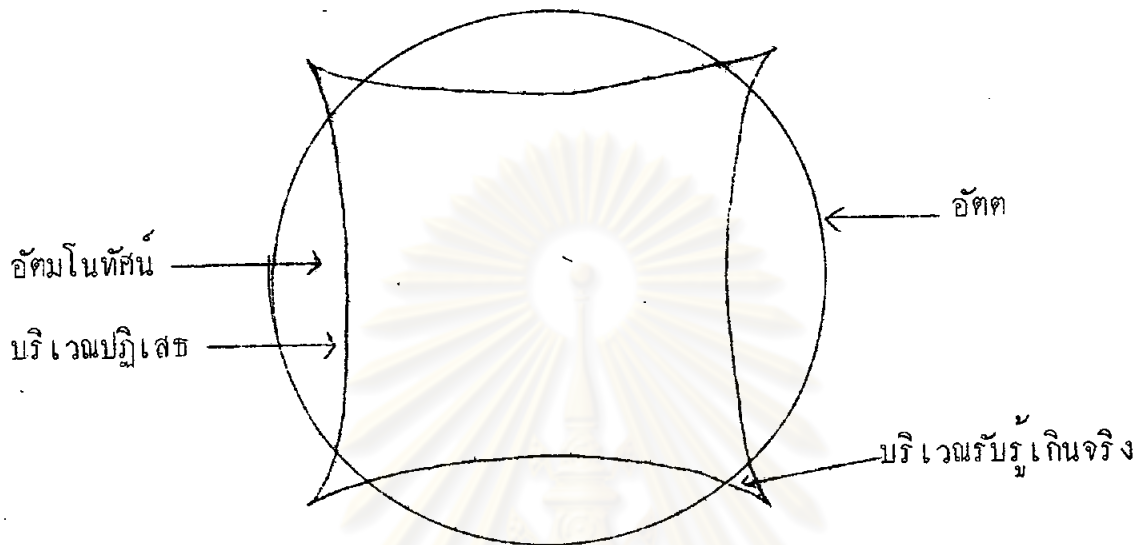
วิลเลียม เจมส์ (William James) นักจิตวิทยาคนแรกที่เขียนเกี่ยวกับเรื่องของอัตต ได้ให้ความหมายของอัตตว่า อัตต คือ สิ่งที่บุคคลนึกคิดเกี่ยวกับตัวเขาเอง ซึ่งประกอบด้วย อัตตทางวัตถุ (Material Self) หมายถึงสิ่งต่าง ๆ ที่บุคคลนั้นเป็นเจ้าของ เช่น ร่างกาย ครอบครัว สิ่งของต่าง ๆ อัตตในสังคม (Social Self) หมายถึงความคิดเห็นของผู้อื่นที่มีต่อบุคคลนั้น และอัตตในจิต (Spiritual Self) หมายถึง กระบวนการทางจิตใจ เช่น ความคิด อารมณ์ ความปรารถนา เป็นต้น¹

เพอร์กี (Purkey) ได้สรุปความหมายของอัตตจากทัศนะของจิตวิทยาหลายท่าน เช่น โรเจอร์ (Roger) เจอร์ซิลด์ (Jersild) และคอมส์ กับ สนิกก์ (Combs and Snygg) ไว้ว่า อัตต คือ ระบบของความเชื่อที่บุคคลมีต่อตนเองและความเชื่อนี้มีลักษณะจัดขึ้นอย่างมีระเบียบ (Organized) ไม่หยุดนิ่ง (Dynamic) และได้จากการเรียนรู้ (Learning)²

แมคเควิก และฮารารี (Mc David and Harari) ได้ชี้ให้เห็นความแตกต่างและความเกี่ยวข้องกันระหว่าง อัตต กับ อัตมโนทัศน์ เอาไว้อย่างชัดเจน โดยใช้แผนภูมิที่เรียกว่า "ชีส เบอร์เกอร์" (Cheese Burger) ดังนี้

¹ William James, Principles of Psychology (New York : Dover, 1950), p. 291.

² William W. Purkey, Self Concept and School Achievement (Englewood Cliffs, New Jersey : Printice-Hall, 1970), p. 16.

อัตต (Self) หมายถึง ส่วนรวมทั้งหมดของร่างกาย พฤติกรรม ความรู้สึก นึกคิดของบุคคลตามวิถีทางที่บุคคลนั้นเป็น แทนด้วยวงกลมทั้งหมด

อัตมโนทัศน์ (Self-Concept) คือ ระบบโครงสร้างของการรับรู้ (Cognitive) ที่บุคคลมีต่ออัตต ซึ่งเป็นผลมาจากประสบการณ์ทั้งในอดีตและปัจจุบัน แทนด้วยสี่เหลี่ยมที่คลุมทับวงกลม

บริเวณปฏิเสธ (Area of Denial) เป็นส่วนของอัตตที่อัตมโนทัศน์รับรู้ไม่ได้ หรือไม่ยอมรับ อาจเป็นลักษณะที่ดีและไม่ดี

บริเวณรับรู้เกินจริง (Area of Fabrication) เป็นส่วนของอัตมโนทัศน์ที่รับรู้ได้เกินที่เป็นจริง อาจเป็นได้ทั้งลักษณะที่ดีและไม่ดี

นอกจากนี้ยังกล่าวต่อไปอีกว่า อัตมโนทัศน์เป็นโครงสร้างจากทัศนคติ (Attitude Structure) ลักษณะหนึ่ง นอกจากจะรับรู้ว่าคุณเองเป็นอย่างไรแล้ว ยังจะมี

การประเมินผลเกี่ยวกับตนเองว่าชอบหรือไม่ชอบตามมาด้วย¹

กู๊ด (Good) ได้ให้ความหมายของอัตมโนทัศน์ไว้ว่า เป็นการรับรู้ของบุคคลเกี่ยวกับความสามารถ รูปร่างลักษณะ การกระทำ กิจวัตรประจำวันของตนเองในฐานะที่เป็นบุคคลหนึ่ง²

โรเจอร์ (Rogers) ได้ให้ความหมายของอัตมโนทัศน์ไว้ว่า เป็นโครงสร้างของการรับรู้ (Configuration of Perception) ที่บุคคลมีต่อตนเองเกี่ยวกับรูปร่างลักษณะ ความสามารถ การรับรู้เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างคนกับผู้อื่น และสิ่งแวดล้อม การรับรู้เกี่ยวกับคุณค่าของตนเอง เป็นต้น³

โวลแมน (Wolman) ได้ให้ความหมายไว้ว่า อัตมโนทัศน์ คือ การประเมินผลที่บุคคลมีต่อตัวเอง⁴

บาร์ทัสเซค (Bartussek) ได้ให้ความหมายว่า เป็นผลรวมของทัศนคติและค่านิยมเกี่ยวกับพฤติกรรม ความสามารถ และคุณลักษณะของตนเอง⁵

¹John W. McDavid, and Herbert Harari, Social Psychology (New York : Harper & Row, 1969), pp. 220-222.

²Carter V. Good, Dictionary of Education (New York : McGraw Hill, 1973), p. 254.

³Carl R. Rogers, Client-Centered Therapy (Boston : Houghton Mifflin, 1951), p. 136.

⁴Benjamin B. Wolman, Dictionary of Behavioral Science (New York : McHillan, 1973), p. 342.

⁵D. Bartussek, "Self-Concept," Encyclopedia of Psychology edited by H.J. Eysenck, W. Arnold, and R. Meili, III (1972), p. 185.

ออสซูเบล และโรบินสัน (Ausubel and Robinson) เห็นว่า อັตมโนทัศน์ เป็นความรูความเข้าใจ (Cognitive) และทัศนคติหาที่ (Affective) ของบุคคลที่มีต่อตนเอง เป็นลักษณะสลับซับซ้อนมาก¹

อำไพ ศิริพิพัฒน์ เห็นว่า อັตมโนทัศน์ กับอັตต ไม่ใช่สิ่งเดียวกัน แต่อັตมโนทัศน์ เป็นส่วนหนึ่งของอັตต เป็นส่วนสำคัญที่เป็นแกนแท้ เป็นคุณลักษณะประจำตัวของตน เป็นลักษณะที่บุคคลคิดว่าเขาเป็นตัวเขาตลอดเวลาทุกสถานที่²

รวมความแล้ว อັตมโนทัศน์ ก็คือ ความรูความเข้าใจ ความรู้สึกนึกคิด ทัศนคติ ที่บุคคลมีต่อตนเองในทุก ๆ ด้าน ทั้งในทางที่ดีและไม่ดี ซึ่งเป็นผลมาจากการเรียนรู้จากประสบการณ์ที่ตนได้มีความสัมพันธ์กับสังคมและสิ่งแวดล้อม ความรู้สึกนึกคิดเหล่านี้จะพัฒนาไปได้เรื่อย ๆ ตามระดับวุฒิภาวะและสิ่งแวดล้อม ไม่มีการจำกัดเวลาและขอบเขต³

นักจิตวิทยาเกี่ยวกับเรื่องเรื่องนี้ เชื่อว่าพฤติกรรมทุกอย่างที่คนแสดงออก เป็นผลจากความนึกคิด และความนึกคิดนี้มีอิทธิพลต่อทัศนคติ ความคิด ความรู้สึก ความเข้าใจสิ่งต่าง ๆ ตลอดจนการปรับตัวของคน คนที่มีความนึกคิดเกี่ยวกับตนดี มักจะมีความนึกคิดที่ดีต่อผู้อื่น ตรงกันข้าม คนที่มีความนึกคิดที่ไม่ดีต่อผู้อื่นก็มักจะมี ความนึกคิดที่ไม่ดีต่อตนด้วย⁴

¹David P. Ausubel and Floyd G. Robinson, School Learning (New York : Holt, Rinehart and Winston, 1969), p. 405.

²อำไพ ศิริพิพัฒน์, "ความนึกคิดเกี่ยวกับตนเอง," วารสารครุศาสตร์ 2 (สิงหาคม-กันยายน 2515) : 93.

³จักรกฤษณ์ สำราญใจ, "การเปลี่ยนแปลงอັตมโนทัศน์ของนักศึกษาฝึกสอน วิทยาลัยครูลำปาง" : (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2518).

⁴อำไพ ศิริพิพัฒน์, เรื่องเดียวกัน, หน้า 91.

เคนด์เลอร์ (Kendler) เห็นว่า ความนึกคิดเกี่ยวกับตนเป็นสิ่งที่เปลี่ยนแปลงได้ กล่าวคือ ความคิดเห็นเกี่ยวกับตนอาจเปลี่ยนแปลงไปตามประสบการณ์ของบุคคล และอาจเปลี่ยนแปลงไปได้โดยไม่จำกัดอายุ ถ้าบุคคลมีอายุ ความรู้ ประสบการณ์เพิ่มขึ้น ความคิดเกี่ยวกับตนจะเปลี่ยนแปลงไป¹

เอปสไตน์ (Epstein) เห็นว่า อัตมโนทัศน์เปลี่ยนแปลงได้ตามประสบการณ์ที่บุคคลนั้นได้รับ²

โรเจอร์ (Rogers) เห็นว่า การเปลี่ยนแปลงอัตมโนทัศน์เป็นผลมาจากวุฒิภาวะ (Maturation) และการเรียนรู้ (Learning)³

คอมส์ และสไนกก์ (Comb and Snygg) กล่าวว่า อัตมโนทัศน์จะต้องคงที่ แต่ไม่ใช่สิ่งตายตัว สามารถเปลี่ยนแปลงได้ แต่ไม่เปลี่ยนแปลงไปมาบ่อย ๆ⁴

สแตรงค์ (Strang) กล่าวว่า การเปลี่ยนแปลงอัตมโนทัศน์ของแต่ละบุคคล อาจเกิดขึ้นได้ในระยะหนึ่งของชีวิต โดยเฉพาะในช่วงเวลาของการที่บุคคลเริ่มต้นมีพัฒนาการในคน ดังนั้น การเปลี่ยนแปลงอัตมโนทัศน์จึงเป็นไปตามพัฒนาการของแต่ละคน⁵

¹Howard H. Kendler, Basic Psychology (New York : Appleton Century-Crofts, 1968), p. 467.

²Seymour Epstein, "The Self Concept Revisited or Theory of a Theory," American Psychologist 28 (May 1973) : 408

³Carl R. Rogers, Client-Centered Therapy (Boston : Houghton Mifflin, 1951), p. 476.

⁴อำไพ ศิริวิวัฒน์, "ความนึกคิดเกี่ยวกับตนเอง," วารสารครุศาสตร์ 2 (สิงหาคม-กันยายน 2515) : 94.

⁵Ruth Strang, The Adolescent Views Himself (New York : McGraw Hill Book Co., 1975), p. 78.

อัตมโนทัศน์ เกิดจากการเรียนรู้จากประสบการณ์ จากการสังเกตคนในภาวะ หรือสถานการณ์ต่าง ๆ และจากปฏิกิริยาของผู้อื่นที่มีต่อตนควย อัตมโนทัศน์นี้พัฒนาไปได้ เรื่อย ๆ ไม่มีขอบเขต และเวลาจำกัด¹

ดังนั้น การเรียนพลศึกษาโดยการฝึกทักษะทางกีฬาที่มีการควบคุมดูแลอย่างถูกต้องก็เป็นการจัดประสบการณ์อย่างหนึ่งให้แก่เด็ก เพื่อให้เด็กมีการพัฒนาทางจิตใจ มีการปรับตัวทางสังคม เมื่อสังคมเจริญขึ้น ความสลับซับซ้อนต่าง ๆ ของสภาพในสังคม ก็มีมากขึ้น การเตรียมให้เด็กเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมสามารถเข้ากับบุคคลอื่นได้เป็นสิ่ง จำเป็นมาก และควยเหตุที่ว่า เด็กวัยรุ่นมีอารมณ์และความต้องการรุนแรง มีการรวม พวกเพื่อนเพศเดียวกัน ต้องการที่จะมีส่วนร่วมในกิจกรรม มีความรับผิดชอบต่อกิจกรรม ที่กระทำ มีการตัดสินใจ รวดเร็ว และไม่ระมัดระวัง หากผิดพลาดก็ทำให้เด็กวัยรุ่นได้ รับแต่ความผิดหวัง ความเคียดแค้น และความขุ่นมัวใจ²

เหล่านี้เป็นสิ่งที่ทำให้เด็กมีอัตมโนทัศน์ไปในด้านไม่ดี ซึ่งจะมีผลต่อการปรับตัว ของเขา ดังที่ แครนคอลล และเบลลูจิ (Carndall and Bellugi) ได้พบว่า คนที่มีอัตมโนทัศน์ไปในด้านดีมากกว่าด้านไม่ดี จะปรับตัวได้ดีกว่าคนที่มีอัตมโนทัศน์ไปใน ด้านไม่ดี อีกทั้งระยะนี้เป็นระยะหัวเลี้ยวหัวต่อของชีวิต ชีวิตในนั้นปลายจะราบรื่นหรือขุ่น มัวมากน้อยเพียงใดย่อมขึ้นอยู่กับการดำเนินชีวิตของระยะหัวเลี้ยวหัวต่อนี้ไม่น้อยทีเดียว และชีวิตภายในโรงเรียน ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน ความสัมพันธ์กับกลุ่มเพื่อน ยังมีความสำคัญต่อการพัฒนาอัตมโนทัศน์ของเด็กควย³

¹ James C. Diggory, Self Evaluation : Concept and Studies (New York : John Wiley and Sons, 1966), p. 63.

² เกโซ สวานานนท์, จิตวิทยาสำหรับครู-ผู้ปกครอง, หน้า 89-95.

³ V.J. Crandall and Ursula Bellugi, "Some Relationships of Interpersonal and Interpersonal Conceptualizations to Personal Social Adjustment," Journal of Personality 23 (1954) : 232-234.

ฉะนั้น ชีวิตส่วนใหญ่ในวัยรุ่น เด็กจะอยู่ในโรงเรียนมากมีโอกาสดูได้เข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ รวมทั้งกิจกรรมทางค่านิยมศึกษา ผู้วิจัยเห็นว่า กีฬาวอลเลย์บอลเป็นกีฬาที่เหมาะสมประเภทหนึ่ง ซึ่งเด็กนักเรียนหญิงสามารถที่จะเข้าร่วมได้ และสามารถฝึกหัดเล่นได้โดยง่าย อีกทั้งเป็นกีฬาที่มีประโยชน์ช่วยส่งเสริมความรักใคร่ ความสามัคคีปรองดองในหมู่คณะ เพราะวอลเลย์บอลเป็นกีฬาประเภททีมจะต้องมีการฝึกซ้อมเพื่อให้การเล่นในทีมมีความสัมพันธ์และรักใคร่ เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ซึ่งผลจากการเล่นกีฬาประเภทนี้สามารถที่จะนำไปใช้ในการดำเนินชีวิต ให้มีนิสัยรักใคร่สามัคคีปรองดองกัน ในหมู่คณะมากยิ่งขึ้น อีกทั้งยังเป็นประโยชน์ในการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าและสามารถตัดสินใจได้ ซึ่งชีวิตประจำวันของคนเราต้องมีการตัดสินใจและแก้ปัญหาเฉพาะหน้าอยู่เสมอ เป็นการส่งเสริมให้เด็กได้เรียนรู้และมีประสบการณ์เพิ่มขึ้นอันเป็นผลดีต่อตัวเด็กเอง

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงใคร่ที่จะศึกษาเกี่ยวกับ "ผลของการสอนทักษะกีฬา วอลเลย์บอล ที่มีต่ออัตมโนทัศน์ของนักเรียนหญิง ระดับมัธยมศึกษา" เพื่อเป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนพลศึกษาให้ครูได้นำหลักจิตวิทยาการศึกษา มาใช้กับนักเรียนให้มากยิ่งขึ้น อันจะเป็นประโยชน์ต่อครูและนักเรียนรวมทั้งสังคมในอนาคตต่อไปด้วย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาผลของการสอนทักษะกีฬาที่มีต่ออัตมโนทัศน์ระหว่างกลุ่มและภายในกลุ่มของนักเรียนที่มีทักษะกีฬาในระดับต่าง ๆ
2. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบความเปลี่ยนแปลงอัตมโนทัศน์ก่อนและหลังการสอนทักษะกีฬาของนักเรียนที่มีทักษะกีฬาในระดับต่าง ๆ

สมมติฐานของการวิจัย

การจัดประสบการณ์ทางคณิตศาสตร์โดยให้นักเรียนฝึกทักษะกีฬาในช่วงระยะเวลาหนึ่งอย่างมีขั้นตอน จะช่วยให้เด็กนักเรียนมีการพัฒนาอัตรานอนที่สั้นลงจากเดิม และผู้ที่ฝึกทักษะกีฬาสูงจะมีอัตรานอนที่สั้นกว่าผู้ที่ฝึกทักษะกีฬาต่ำ

ขอบเขตของการวิจัย

1. การวิจัยครั้งนี้จะศึกษาการเปลี่ยนแปลงอัตรานอนที่สั้นลงภายหลังการฝึกทักษะกีฬาออลเลย์บอลเฉพาะนักเรียนหญิง ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เท่านั้น
2. การวิจัยครั้งนี้ใช้เวลาฝึกทักษะกีฬาออลเลย์บอล 8 สัปดาห์เท่านั้น

ข้อตกลงเบื้องต้น

การตอบแบบสำรวจอัตรานอนที่สั้นของตัวอย่างประชากรทั้ง 3 กลุ่ม ถือว่าเชื่อถือได้

ความไม่สมบูรณ์ของการวิจัย

1. ผู้วิจัยไม่สามารถควบคุมการฝึกทักษะกีฬาคด้วยตนเองนอกเวลาการทดลองได้
2. ระยะเวลาการฝึกมีเพียง 8 สัปดาห์ ซึ่งอาจมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงอัตรานอนที่สั้นของนักเรียนได้ไม่ชัดเจนเท่าที่ควร

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

ทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการฝึกทักษะกีฬาว่ามีผลต่อการเปลี่ยนแปลงอัตมโนทัศน์ของนักเรียนหญิงในระดับมัธยมที่มีทักษะต่างกันหรือไม่

การวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในต่างประเทศ การวิจัยที่เกี่ยวกับอัตมโนทัศน์มีผู้สนใจทำการศึกษาวิจัยไว้หลายท่านที่พอเป็นแนวทางในการศึกษาดังต่อไปนี้

ในปี ค.ศ. 1959 ดีทช์ (Deitche) ได้ศึกษาอัตมโนทัศน์ระหว่างเด็กชายที่มีปัญหาทางด้านความประพฤติ กับเด็กชายที่ไม่มีปัญหาทางด้านความประพฤติ กลุ่มตัวอย่างเป็นเด็กชายวัยรุ่น อายุ 15-16 ปี จำนวน 100 คน ใช้แบบวัดอัตมโนทัศน์ของเพนเนสซี (The Tennessee Department of Mental Health Self-Concept Scale) วัดอัตมโนทัศน์ ผลการวิจัยพบว่า เด็กชายที่ไม่มีปัญหาทางด้านความประพฤตินี้อัตมโนทัศน์ดีกว่าเด็กชายที่มีปัญหาทางด้านความประพฤติ¹

ดอนน์ ไบน์ (Donn Byre) ได้รวบรวมผลงานวิจัยเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงอัตมโนทัศน์ไว้ดังนี้

ในปี ค.ศ. 1960 ไวคแบค (Vide-back) ได้ศึกษาถึงผลของการประเมินผลบุคคลโดยผู้อื่นที่มีต่อการเปลี่ยนแปลงอัตมโนทัศน์ พบว่า ถ้าบุคคลได้รับการประเมินผล

¹John Howard, Deitche, "The Performance of Delinquent and Non-Delinquent Boys on The Tennessee Department of Mental Health Self-Concept Scale," Dissertation Abstracts International 20:4 (1959) : 1437.

ในทางที่ดี เขาก็จะมีการเปลี่ยนแปลงอัตรานี้ไปในทางที่ดีขึ้น และถ้าบุคคลได้รับการประเมินผลไปในทางที่ไม่ดีอัตรานี้ของเขาก็จะค่อยลง

ในปี ค.ศ. 1961 บลูม (Bloom) ได้ศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างอัตรานี้กับอายุ พบว่า อัตรานี้กับอายุมีความสัมพันธ์กันแบบเส้นโค้ง (Curvilinear) โดยมีอัตราส่วนความสัมพันธ์ (Correlation Ratio) เท่ากับ .35 อัตรานี้จะเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ จากอายุ 20 ปี และจะสูงสุดในระหว่างอายุ 50-55 ปี แล้วจะค่อย ๆ ลดลง ผลการวิจัยนี้แสดงให้เห็นว่าอัตรานี้เปลี่ยนแปลงไปตามอายุของบุคคล

ในปี ค.ศ. 1960 เพอร์กี้ (Purkey) ได้สรุปผลการวิจัยของ ชอร์ เอ็ดสัน และเบลล์ (Shaw, Edson and Bell) เกี่ยวกับความแตกต่างของนักเรียนมัธยมที่ประสบผลสำเร็จ กับนักเรียนที่ไม่ประสบ โดยคัดเลือกกลุ่มประชากรนักเรียนมัธยมทำแบบสำรวจของซาบิน (The Sabin Self-Concept Adjective Checklist) และพบว่า นักเรียนที่ประสบผลสำเร็จในการเรียนจะทำคะแนนสอบถามเกี่ยวกับอัตรานี้ได้มากกว่านักเรียนที่ล้มเหลวในการเรียน ในด้านสติปัญญา การมองเห็นในลักษณะที่เป็นจริงรวมทั้งการมองบุคคลอื่นด้วย¹

ในปี ค.ศ. 1960 โอลิเวอร์ (Oliver) ได้สรุปผลการวิจัยของ ริงเนส (Ringness) ที่ได้อธิบายอัตรานี้เกี่ยวกับเด็กพิการ พบว่า เด็กที่พิการทางคำสอนจะมีอัตรานี้ต่ำกว่าเด็กปกติ แต่เด็กเหล่านี้พยายามที่จะประมาณความสำเร็จในกิจกรรมมากขึ้น การกะประมาณมากขึ้นเมื่อไม่ประสบความสำเร็จก็จะทอดถอยและยอมเลิกต่อกิจกรรมในที่สุด²

¹William W. Purkey, Self Concept and School Achievement (Englewood Cliff, New Jersey : Prentice Hall, 1970), p. 16.

²James N. Oliver, "Physical Activity and Psychological Development of the Handicapped," Psychological Aspects of Physical Education and Sports (London : Routledge & Kegan Paul Co., 1972), p. 201.

ในปี ค.ศ. 1962 อเล็กซานเดอร์ (Alexander) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างอัตมโนทัศน์การยอมรับตนเอง และผลการเรียน กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ชาย 146 คน หญิง 104 คน เครื่องมือที่ใช้วัดอัตมโนทัศน์และการยอมรับตนเอง เป็นประเภทให้เลือกตอบ ซึ่งผู้วิจัยได้คัดแปลงจากเครื่องมือทางการวิจัยต่างๆ ผลการวิจัยพบว่า เมื่อควบคุมระดับสติปัญญาแล้ว จะมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระหว่างอัตมโนทัศน์และการยอมรับตนเองกับผลการเรียน ผู้วิจัยได้สรุปว่า อัตมโนทัศน์เป็นสาเหตุหนึ่งที่สำคัญต่อสัมฤทธิ์ผลทางการเรียน¹

ในปี ค.ศ. 1965 ซิออน (Zion) ได้ศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ของอัตมโนทัศน์และร่างกายของนักศึกษาหญิง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้เป็นนักศึกษาหญิง จำนวน 200 คน เครื่องมือในการวัดอัตมโนทัศน์เป็นของ บิลล์ (Bills) ส่วนเครื่องมือวัดสังกะยของร่างกาย (Body Concept Measures) ผู้วิจัยได้ดัดแปลงขึ้นเอง ซึ่งพบว่า คะแนนอัตมโนทัศน์กับสังกะยร่างกายมีค่าสหสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญ²

ในปี ค.ศ. 1967 ฮาเมด (Hamed) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างอัตมโนทัศน์กับโครงสร้างของบุคลิกภาพทั้งหมด กลุ่มตัวอย่างที่ใช้เป็นเด็กวัยรุ่น จำนวน 170 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบวัดอัตมโนทัศน์ซึ่งมีการให้คำปรึกษาหารือ การปรับระดับสติปัญญา บุคลิกภาพ การรับรู้ การเข้าสังคม ซึ่งมีตัวแปรทั้งสิ้น 130 ตัวแปร ผลการ

¹ Eugene D. Alexander, "The Relationship Between Self-Concept, Self-Acceptance and School Marks," Doctor's Thesis (University of Michigan 1962).

² Leela C. Zion, "Body Concept As it Relates to Self-Concept," The Research Quarterly 36 : 4 (December 1965) : 490-495.

วิจัยพบว่า ผู้ที่มีอัตมโนทัศน์ไปในด้านดี จะปรับตัวได้ดีกว่าผู้ที่มีอัตมโนทัศน์ไปในด้านไม่ดี¹

ในปี ค.ศ. 1969 เวนน์ คูมาส์ (Wayne Dumas) ได้ศึกษาถึงการเปลี่ยนแปลงอัตมโนทัศน์ของนักศึกษาฝึกสอน และองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงอัตมโนทัศน์ องค์ประกอบที่ศึกษาคือ วิชาฝึกสอน ได้แก่ ภาษาอังกฤษ สังคมศึกษา วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ และพลศึกษา โดยใช้ให้นักศึกษาฝึกสอนของวิทยาลัยเทคโนโลยีเทกซัส ที่ออกฝึกสอนในภาคฤดูร้อน ปีการศึกษา 1966 จำนวน 106 คน ออกฝึกสอนเป็นเวลา 18 สัปดาห์ ให้นักศึกษากลุ่มตัวอย่างตอบแบบวัด ไฟด์เลอร์ อินเตอร์เพอซันนัล เพอร์เซ็ปชัน สเกล (Fieldler Interpersonal Perception Scale) ก่อนและหลังฝึกสอน ปรากฏว่า คะแนนเฉลี่ยจากการตอบแบบวัดครั้งหลังสูงกว่าครั้งแรกอย่างมีนัยสำคัญ มีนักศึกษาฝึกสอน 27 % เปลี่ยนอัตมโนทัศน์ไปในทางค้อยลง 71 % เปลี่ยนไปในทางที่ดีขึ้น และ 2 % ไม่แสดงการเปลี่ยนแปลงเลย เวนน์ คูมาส์ พบว่า นักศึกษาที่ฝึกสอนวิชาภาษาอังกฤษ มีการเปลี่ยนอัตมโนทัศน์ดีขึ้น ส่วนนักศึกษาที่ฝึกสอนวิชาพลศึกษามีการเปลี่ยนแปลงอัตมโนทัศน์ค้อยลง²

ในปี ค.ศ. 1972 รีค (Read) ได้ทำการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับคะแนนเฉลี่ยของคะแนนอัตมโนทัศน์กับรูปร่างลักษณะของนักเรียนสองกลุ่ม พบว่า ผู้ที่ได้รับชัยชนะจากการแข่งขันในกิจกรรมพลศึกษา จะมีคะแนนอัตมโนทัศน์สูงกว่าผู้ที่ประสบความสำเร็จใน

¹Zahran A.S. Hamed, "The Self-Concept in The Psychological Guidance of Adolescents," The British Journal of Educational Psychology 37 (1967) : 235-239.

²Wayne Dumas, "Factors Associated With Self Concept Change in Student Teachers," The Journal of Educational Research 6 (February 1969) : 275-278.

การแข่งขันอย่างมีนัยสำคัญ และผู้วิจัยได้ให้ความเห็นว่ากิจกรรมพลศึกษาประเภทที่แข่งขันกันจะยังผลให้ผู้ที่ปราชัยเกิดความเสียเปรียบ¹

ในปี ค.ศ. 1975 ไซคิเลวสกี (Dzikielowski) ได้ศึกษาผลของการฝึกสอนวิชาพลศึกษาในชั้นประถมศึกษาที่มีต่อการเปลี่ยนแปลงทัศนคติต่อวิชาพลศึกษาและการเปลี่ยนแปลงอ้อมโนทัศน์ของนักศึกษาฝึกสอน โดยให้นักศึกษาวิชาเอกพลศึกษาของมหาวิทยาลัยอลาบามา จำนวน 88 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 44 คน กลุ่มควบคุม 44 คน นักศึกษากลุ่มทดลองออกฝึกสอนวิชาพลศึกษาที่โรงเรียนประถม ส่วนนักศึกษากลุ่มควบคุมนั้นให้เรียนอยู่ในมหาวิทยาลัยตามปกติ โดยให้นักศึกษาทั้งสองกลุ่มตอบแบบวัด แวร์ ฟิสิกัล แอคติจูด สเกล ฟอร์ม เอ (Wear Physical Attitude Scale Form A) ก่อนและหลังการฝึกสอน ผลปรากฏว่า ทัศนคติต่อวิชาพลศึกษาของนักศึกษาทั้งสองกลุ่มไม่แตกต่างกันทั้งการทดสอบครั้งแรกและครั้งหลัง ส่วนอ้อมโนทัศน์ของนักศึกษาทั้งสองกลุ่มในการทดสอบครั้งแรกไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ แต่พบว่า แตกต่างกันในการทดสอบครั้งหลัง²

ในปี ค.ศ. 1977 มาร์ทีเนค ไชคอฟสกี และเชฟเฟอร์ (Martinek Zai-
chkoqsky and Cheffers) ได้ร่วมกันศึกษาเรื่องผลของทักษะทางกลไกและอ้อมโนทัศน์ต่อการตัดสินใจของเด็กประถมศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้เป็นเด็กในระดับประถมศึกษา จากโรงเรียนบอสตัน (Boston School Children) จำนวน 230 คน โดยแบ่ง

004199

¹H.T.A. Whiting, "Learning Motor Skills," Psychological Aspects of Physical Education and Sports (London : Routledge & Kegan Paul Co., 1972), p. 93. อ้างถึงใน กิติพงษ์ เทียนตระกูล, "ผลของการสอนทักษะกีฬาที่มีต่ออ้อมโนทัศน์ของนักเรียนระดับประถมศึกษา" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิตศึกษาด้านพลศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2521), หน้า 10.

²Joseph F. Dzikielowski, "The Changes in Attitude and Self-Concept of Selected Undergraduate Students as a Result of a Teaching Experience in Elementary School Physical Education," Dissertation Abstracts International 36 (September 1975) : 1211-A.

ออกเป็น 2 กลุ่ม เครื่องมือวัดทักษะทางกลไกใช้ เกอะ บอดี้ โคออดิเนชั่น เทสต์ (The Body Coordination Test) ส่วนเครื่องมือวัดอัตมโนทัศน์ใช้ของ ไชคอฟสกี (Martinek-Zaichkowsky Self-Concept Scale for Children) ผลปรากฏว่า การสอนโดยตรงของครูจะดีที่สุดสำหรับการสอนทักษะทางกลไกแก่เด็ก ส่วน การให้เด็กมีส่วนร่วมจะมีผลต่อการพัฒนาอัตมโนทัศน์ไปในทางที่ดีขึ้น¹

ในปี พ.ศ. 2511 สงศรี ศรีมุกดา ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างอัตมโนทัศน์ และสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนของเด็กวัยรุ่น โดยใช้กลุ่มตัวอย่าง 165 คน อายุระหว่าง 16-20 ปี ที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ในโรงเรียนชาย โรงเรียนหญิง และ โรงเรียนสหศึกษา เป็นนักเรียนชาย 80 คน หญิง 85 คน เรียนในแผนกวิทยาศาสตร์ จำนวน 87 คน และแผนกศิลปศาสตร์ 78 คน เครื่องมือที่ใช้คือ แบบวัดอัตมโนทัศน์ของ ปีแอร์ แฮริส (The Piers-Harris Children's Self-Concept Scale) และแบบวัดอัตมโนทัศน์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยอาศัยหลักเกณฑ์ของ เจอร์ซิล (Jersild) และ สเตรง (Strang) ผลการวิจัยปรากฏว่า แผนกวิชาที่ศึกษาและประเภทของ โรงเรียนไม่มีอิทธิพลต่ออัตมโนทัศน์ แต่นักเรียนหญิงและนักเรียนชายมีอัตมโนทัศน์ที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในด้านร่างกาย ความสามารถทางกีฬาและการเล่น ทัศนคติ ทางสังคม และความเป็นจริงของตนเอง นอกจากนั้นผลปรากฏว่า ไม่มีความสัมพันธ์ระหว่างอัตมโนทัศน์ และสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนของกลุ่มต่าง ๆ ยกเว้นกลุ่มนักเรียนหญิง จากโรงเรียนหญิง ซึ่งความสัมพันธ์นั้นไปทางลบ ทั้งนี้หมายความว่านักเรียนหญิงที่มีสัมฤทธิ์

¹ Thomas J. Martinek, Leonard D. Zaichkowsky and John T.F. Cheffers, "Decision-Making in Elementary Age Children : Effects on Motor Skills and Self Concept," The Research Quarterly 49 : 2 (May 1977) : 348-357.

ผลทางการเรียนสูงจะมีอัตมโนทัศน์ไปในทางค่านิยม¹

ในปีเดียวกัน พรรณทิวา รุจิพร ศึกษาเปรียบเทียบอัตมโนทัศน์ของนิสิตที่มีสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนสูง และนิสิตที่มีสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนต่ำ โดยใช้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย คณะครุศาสตร์ ชั้นปีที่ 2 ปีการศึกษา 2511 จำนวน 120 คน เป็นนิสิตที่มีสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนสูง 60 คน และนิสิตที่มีสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนต่ำ 60 คน ทั้งนี้เป็นนิสิตที่เรียนวิชาประเภทวิทยาศาสตร์ 56 คน และเรียนวิชาประเภทอักษรศาสตร์ 64 คน เครื่องมือที่ใช้คือ รายการตรวจสอบคุณสมบัติ (The Adjective Checklist) เกณฑ์ที่ใช้วัดความสัมฤทธิ์ผลทางการเรียน คือ คะแนนสอบไล่ปลายปีของคณะครุศาสตร์ ชั้นปีที่ 1 ปีการศึกษา 2510 ผลการวิจัยปรากฏว่าไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญระหว่างกลุ่มที่มีสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนสูง กับกลุ่มที่มีสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนต่ำ แต่พบว่า กลุ่มที่เรียนวิชาประเภทวิทยาศาสตร์กับกลุ่มที่เรียนประเภทอักษรศาสตร์มีอัตมโนทัศน์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ คือ กลุ่มที่เรียนวิชาประเภทวิทยาศาสตร์มีแนวโน้มที่จะเป็นคนเงียบขรึมไว้ตัว ระมัดระวังในการแก้ปัญหา บางครั้งไม่ชอบลงสิ่งกับใคร มักจะชอบคิดสิ่งใหม่ แต่ไม่ค่อยจะทำให้สำเร็จ²

ในปี พ.ศ. 2514 ไฉน มีวียะเกิด ได้ศึกษาเปรียบเทียบอัตมโนทัศน์ของเด็กวัยรุ่นที่มาจากครอบครัวชั้นกลาง กับเด็กวัยรุ่นที่มาจากครอบครัวชั้นต่ำ กลุ่มตัวอย่างเป็นวัยรุ่นชายและหญิงจากโรงเรียนสหศึกษา 4 แห่ง ในกรุงเทพมหานคร มีอายุระหว่าง

¹สงศรี ศรีมุกดา, "การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความคิดเห็นเกี่ยวกับตนเองกับความสำเร็จทางการศึกษาของเด็กวัยรุ่น" (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2511).

²พรรณทิวา รุจิพร, "การศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับตนเองของนิสิตที่มีความสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนสูง และนิสิตที่มีความสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนต่ำ" (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2511).

12-17 ปี เรียนอยู่ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมของกลุ่มตัวอย่างพิจารณาจากการศึกษา อาชีพ และรายได้ของบิดา มารดา จำนวนกลุ่มตัวอย่างเป็นเด็กวัยรุ่นจากครอบครัวชั้นกลาง 100 คน และจากครอบครัวชั้นต่ำ 100 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบวัดอัตมโนทัศน์ของ บีแฮร์ แฮร์ริส (The Piers-Harris Children's Self-Concept Scale) ผลการวิจัยปรากฏว่า เด็กวัยรุ่นที่มาจากครอบครัวชั้นกลางกับเด็กวัยรุ่นที่มาจากครอบครัวชั้นต่ำ มีอัตมโนทัศน์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทุกลักษณะ ด้านความวิตกกังวลพบว่า เด็กวัยรุ่นจากครอบครัวชั้นต่ำมีความวิตกกังวลสูงกว่าเด็กวัยรุ่นที่มาจากครอบครัวชั้นกลาง¹

ในปี พ.ศ. 2517 ผอ.พรหม ศินัญโย ได้ทำการศึกษาเรื่องอัตมโนทัศน์ของนักเรียนโรงเรียนช่างกล ในกรุงเทพมหานคร โดยแยกออกเป็นการศึกษาอัตมโนทัศน์รวม และแยกตามด้านต่าง ๆ 3 ด้าน คือ ด้านค่านิยมสัมฤทธิ์ผล ด้านการปรับตัวทางอารมณ์ และด้านการปรับตัวทางสังคม โดยเปรียบเทียบระหว่าง

1. นักเรียนที่เรียนในโรงเรียนรัฐบาล กับนักเรียนในโรงเรียนราษฎร์
2. นักเรียนที่มาจากครอบครัวชั้นกลาง กับนักเรียนที่มาจากครอบครัว

ชั้นต่ำ

3. หาผลรวมระหว่างประเภทของโรงเรียน และระดับของครอบครัวที่มีต่ออัตมโนทัศน์ของนักเรียน

กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนช่างกล ชั้นปีที่ 1 ถึงชั้นปีที่ 3 ประจำปีการศึกษา 2517 จากโรงเรียนช่างกล และวิทยาลัยช่างกล ในกรุงเทพมหานคร จำนวน 6 แห่ง

¹ไฉน , มีวิยะเกิด, "การเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับตนเองของเด็กวัยรุ่นที่มาจากครอบครัวชั้นกลางกับเด็กวัยรุ่นที่มาจากครอบครัวชั้นต่ำ" (วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2515).

จำนวนกลุ่มตัวอย่างจากครอบครัวชั้นกลาง 100 คน เป็นนักเรียนในโรงเรียนรัฐบาล 50 คน โรงเรียนราษฎร์ 50 คน และจากครอบครัวชั้นต่ำ 100 คน เป็นนักเรียนในโรงเรียนรัฐบาล 50 คน โรงเรียนราษฎร์ 50 คน รวมทั้งสิ้น 200 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบวัดอ้อมโน้ตค้นหามาตราส่วนประเมินค่า ผลการวิจัยปรากฏว่า

1. นักเรียนที่เรียนในโรงเรียนรัฐบาลมีอ้อมโน้ตค้นรวม อ้อมโน้ตค้นด้านความสัมพันธ์และด้านการปรับตัวทางอารมณ์สูงกว่านักเรียนที่เรียนในโรงเรียนราษฎร์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01, .05 และ .01 ตามลำดับ ส่วนอ้อมโน้ตค้นด้านการปรับตัวทางสังคมของนักเรียนทั้ง 2 กลุ่ม ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. นักเรียนที่มาจากครอบครัวชั้นกลาง มีอ้อมโน้ตค้นรวม อ้อมโน้ตค้นด้านค่านิยมสัมฤทธิ์ผลด้านการปรับตัวทางอารมณ์ และด้านการปรับตัวทางสังคมสูงกว่านักเรียนที่มาจากครอบครัวชั้นต่ำ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01, .05, .01 และ .05 ตามลำดับ

3. ไม่มีผลรวมระหว่างประเภทของโรงเรียน และระดับครอบครัว¹

ในปี พ.ศ. 2518 จักรกฤษณ์ สำราญใจ ได้ศึกษาเรื่องการเปลี่ยนแปลงอ้อมโน้ตค้น ของนักเรียนฝึกสอนวิทยาลัยครูลำปาง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา ของวิทยาลัยครูลำปาง จำนวน 150 คน คัดเลือกโดยวิธีสุ่ม โดยการแบ่งชั้น ประกอบด้วยนักศึกษาที่ออกฝึกสอนในภาคเรียนที่ 3 ปีการศึกษา 2518 ในโรงเรียนในเขตเมือง 50 คน ในโรงเรียนในเขตชนบท 50 คน และนักศึกษาที่จะออกฝึกสอนในภาคเรียนต่อไป ซึ่งเรียนอยู่ในวิทยาลัยตามปกติอีก

¹ดวงพรหม ภิปัญโญ, "อ้อมโน้ตค้นของนักเรียนโรงเรียนช่างกลในกรุงเทพมหานคร" (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2517).

50 คน โดยให้นักศึกษาในกลุ่มตัวอย่างทุกคนตอบแบบวัดทัศนคติ 2 ครั้งคือ ก่อนออกฝึกสอน และหลังจากฝึกสอนเสร็จแล้ว วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การทดสอบค่าที (t-test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนรวมแบบมีตัวประกอบหนึ่งตัว ผลปรากฏว่า นักศึกษาที่ออกฝึกสอนทั้งโรงเรียนในเขตเมือง และโรงเรียนในเขตชนบท กับนักศึกษาที่ไม่ออกฝึกสอน ไม่มีการเปลี่ยนแปลงทัศนคติอย่างมีนัยสำคัญในทุก ๆ ด้าน และการเปลี่ยนแปลงทัศนคติของนักศึกษาที่ออกฝึกสอนโรงเรียนในเขตเมือง นักศึกษาที่ออกฝึกสอนโรงเรียนในเขตชนบท และนักศึกษาที่ไม่ออกฝึกสอนไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทั้ง 10 ด้าน¹

ในปี พ.ศ. 2521 กิติพงษ์ เทียนตระกูล ได้ทำการวิจัยเรื่อง ผลของการสอนทักษะกีฬาที่มีต่อทัศนคติของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้เป็นนักเรียนระดับประถมศึกษา จากโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำนวน 27 คน แบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม กลุ่มละ 9 คน ตามความสามารถในการทดสอบแบบทดสอบทักษะแบบคิมินตันมาตรฐาน คือ

1. กลุ่มที่มีทักษะกีฬาเก่ง
2. กลุ่มที่มีทักษะกีฬาปานกลาง
3. กลุ่มที่มีทักษะกีฬาอ่อน

แบบสำรวจทัศนคติที่ใช้ดัดแปลงมาจากแบบสำรวจทัศนคติของปีแอร์ แฮร์ริส (Piers-Harris Children's Self-Concept Scale) ผู้วิจัยได้ฝึกทักษะ

¹จักรกฤษณ์ สำราญใจ, "การเปลี่ยนแปลงทัศนคติของนักศึกษาฝึกสอนวิทยาลัยครูลำปาง" (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2518).

นักเรียนเป็นเวลา 6 สัปดาห์ ผลปรากฏว่า อคติทัศนคติของแต่ละกลุ่มที่ขึ้นจากเดิมอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05¹

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จะเห็นว่า การวิจัยส่วนใหญ่เป็นการศึกษาที่ทำกันในต่างประเทศ และการศึกษาที่เกี่ยวกับผลของการฝึกทักษะกีฬาที่มีน้อยมาก ส่วนการศึกษาเกี่ยวกับทัศนคติของคนไทยยังศึกษากันน้อย ผู้วิจัยจึงเห็นว่าควรจะได้มีการศึกษาเกี่ยวกับเรื่องนี้ให้มากขึ้น และคิดว่า การวิจัยนี้จะเป็นประโยชน์ในการเรียนการสอนวิชาพลศึกษาต่อไป

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

¹กิติพงษ์ เทียนตระกูล, "ผลของการสอนทักษะกีฬาที่มีต่อทัศนคติของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต แผนกวิชาพลศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2521).